

Vilniaus vandenys

Tiekėjų, dalyvaujančių pirkimuose, apklausos rezultatai

2019 m. vasaris

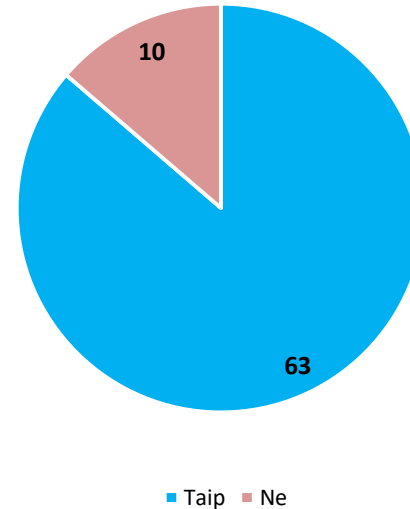
APKLAUSOS TIKSLAS / BŪDAS / IMTIS / REZULTATAS

Pagrindinis šios apklausos tikslas yra įvertinti viešųjų pirkimų procesą ir detaliau išsiaiškinti tiekėjų poreikius, organizacijos gerąją ir blogąją praktiką organizuojant pirkimus bei nustatyti svarbiausius skaidrios viešųjų pirkimų sistemos veiksnius.

- Apklausa vykdyta 2019 m. vasario mėn.
- Apklausos būdas – el. paštu.
- Respondentai – **73 (19% iš 384)**.

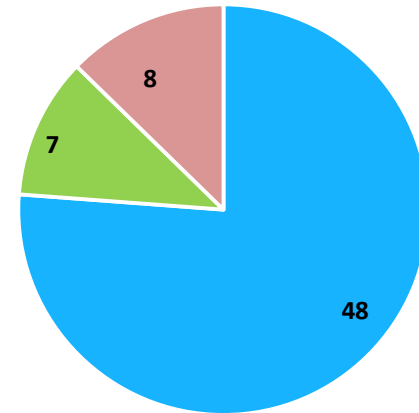
Standartinis atsakomumo rodiklis – 10%. Pasiektas 19% rodiklis yra labai geras rezultatas, signalizuojantis apklausos aktualumą respondentų atžvilgiu.

Ar Jums teko dalyvauti Uždarosios akcinės bendrovės „Vilniaus vandenys“ organizuojamuose viešuosiuose pirkimuose 2018 metais?

AR ESATE 2018 M. LAIMĖJĘ UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS „VILNIAUS VANDENYS“ ORGANIZUOJAMUOSE VIEŠUOSIUOSE PIRKIMUOSE?

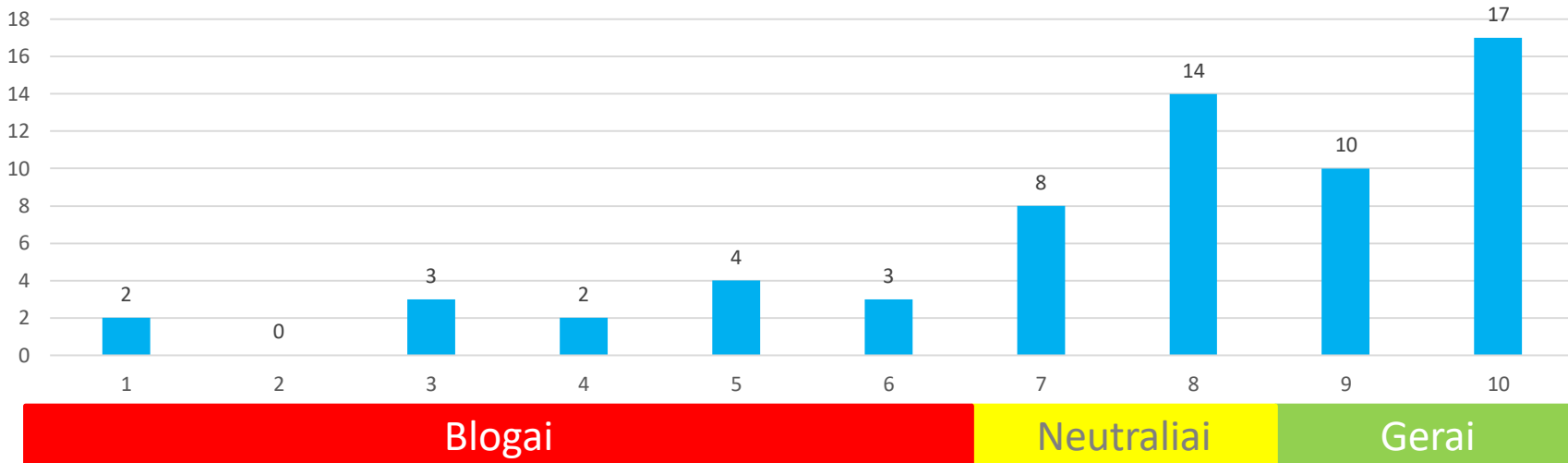
- 76% dalyvių pirkimus laimėjo 1–2 kartus. Šis skaičius parodo, kad didžioji dalis laimėtų pirkimų nėra susikcentravę kelių tiekėjų rankose.
- 11% dalyvių pirkimus laimėjo daugiau nei 2 kartus. Šis skaičius tik patvirtina pirmąjį skaičių ir leidžia suprasti, kad yra sudaromos sąlygos ir keliama reikalavimai leidžia skirtingiems tiekėjams konkuruoti dėl pirkimų.
- 13% dalyvių pirkimuose dalyvavo, bet nelaimėjo. Šis skaičius gali būti vertinamas kaip teigiamas rezultatas. Kadangi 87% dalyvių yra bent vieną kartą laimėję, tai parodo, kad keliamais reikalavimais nėra dirbtinai varžomas skirtingų tiekėjų dalyvavimas pirkimuose.

- Taip, esame laimėję 1-2 kartus.
- Taip, esame laimėję daugiau nei 2 kartus.
- Pirkimuose dalyvavome, bet nesame laimėję.

KAIP VERTINATE UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS „VILNIAUS VANDENYS“ ORGANIZUOJAMŲ VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ KOKYBĘ?

- 43% respondentų yra visiškai patenkinti organizuojamų pirkimų kokybe.
- 35% respondentų yra neutralūs.
- 22% respondentų įvertino neigiamai dėl savų objektyvių ar neobjektyvių priežasčių.

- Vidurkis – 7,7 balai parodo, jog tiekėjai pasitiki „Vilniaus vandenų“ profesionalumu vykdant pirkimus.
- NPS – 21

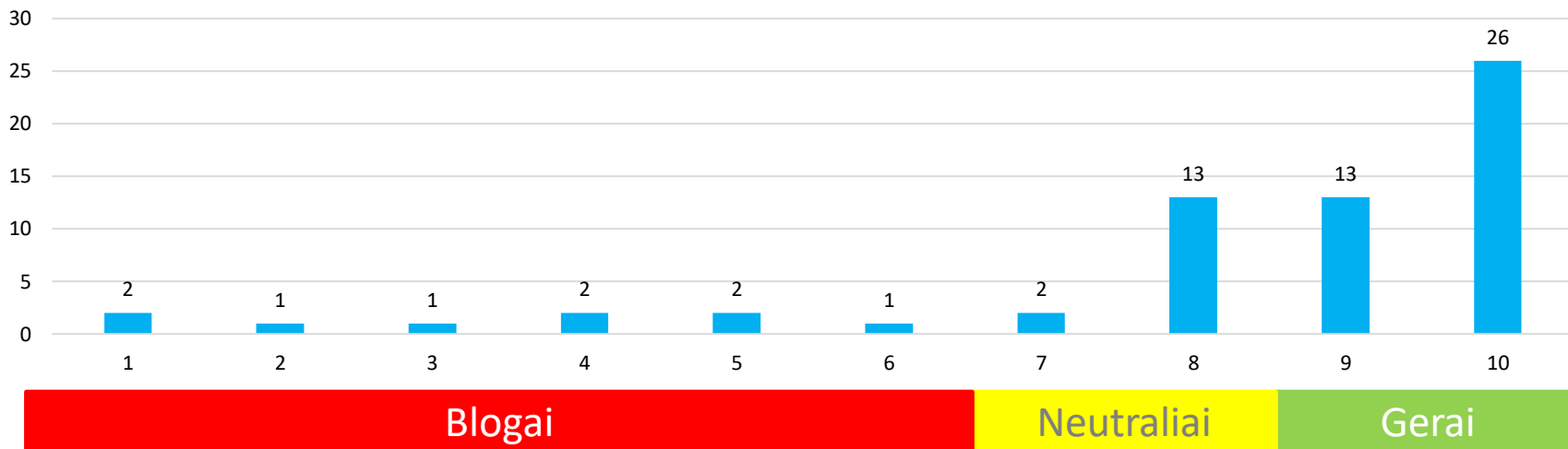
TIEKĖJŲ KOMENTARAI DĖL ORGANIZUOJAMŲ VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ KOKYBĖS

22% tiekėjų yra nepatenkinti viešųjų pirkimų kokybe ir jų argumentacija yra tokia:

- Kartais konkursai organizuojami tikslinėms prekėms, kuriuose gali sudalyvauti 1–2 tiekėjai.
- Kartais techninės užduotys būna per daug abstrakčios, trūksta detalumo techninėse užduotyse, dėl ko kartais sunku įvertinti apimtį.
- Suprantu, kad norima pritraukti kuo daugiau tiekėjų, bet medžiaga technikai parengiama silpnai, tai turite jausti pagal klausimų kiekius.
- Dažnai netiksliai suformuluojamos techninės užduotys, rašant pastabas dėl techninių klausimų, nurodant pastabas, kad tam tikri parametrai prieštarauja standartams, gauname neišsamius ir netikslius atsakymus, dažniausiai liekama prie to pačio ir neaišku kodėl.
- Panašu, jog techninės užduotys kopijuojamos nuo kitų organizacijų rengtų užduočių, neįvertinti individualūs poreikiai, jie nedetalizuoti, pagal užduotį sudėtinga nuspėti ir vertinti darbų apimtį.
- Pirkimas vykdomas tik kainos principu, nepaisant kitų kriterijų.
- Projektavimo darbų konkurse prašote pateikti kainą už 1000 projektų parengimą, nors negarantuojate, kad per sutarties laikotarpį tiek projektų užsakysite t. y. gali būti, kad užsakysite tik 1 projektą.

KAIP VERTINATE UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS „VILNIAUS VANDENYS“ ORGANIZUOJAMŲ VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ SKAIDRUMĄ?

- 62% respondentų visiškai pasitiki organizuojamų pirkimų skaidrumu.
- 24% respondentų yra neutralūs.
- 14% respondentų nelinkę pasitikėti pirkimų skaidrumu dėl tam tikrų savų priežasčių.

- Vidurkis - 8,4 balai yra labai geras rezultatas, parodantis, kad tiekėjai iš tikrųjų pasitiki „Vilniaus vandenimis“.
- NPS - 48

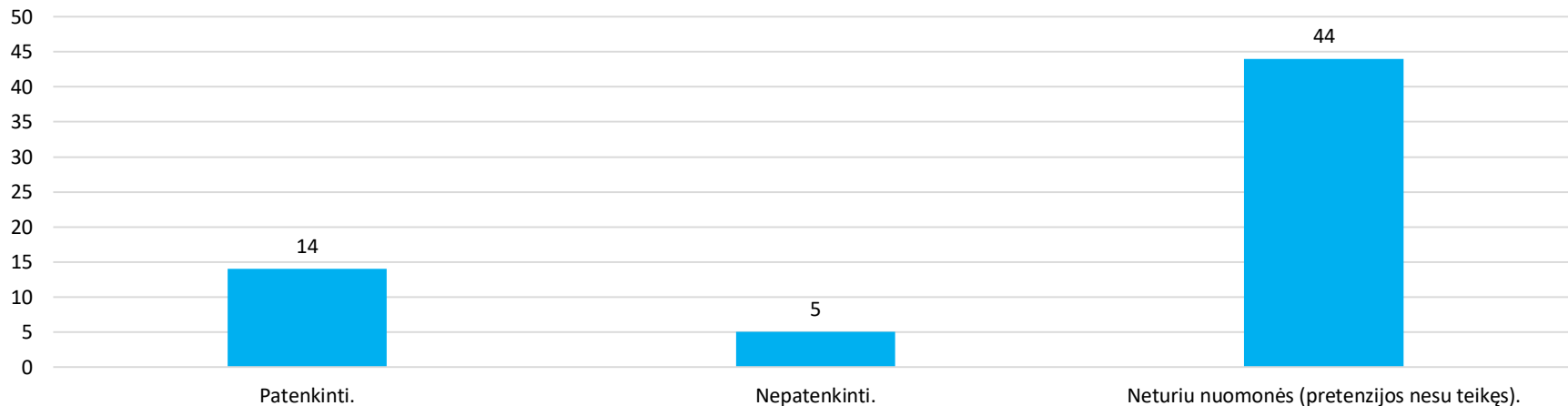
TIEKĖJŲ KOMENTARAI DĖL ORGANIZUOJAMŲ VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ SKAIDRUMO

14% tiekėjų yra nepatenkinti viešųjų pirkimų skaidrumu ir jų argumentacija yra tokia:

- Mūsų dalyvautuose pirkimuose sprendimai neskaidrūs ir matomai korumpuoti. Nepaisomi net teismų sprendimai.
- Neaišku kaip ir kuo remiantis formuojamas pirkimų biudžetas, pasitaiko atvejų, kad nurodytas biudžetas yra mažesnis nei tuo metu esanti rinkos kaina. Pasitaiko atvejų, kai sąlygose nurodomi reikalaujami parametrai, o po to pasirašius sutartį matome, kad jau figūruoja kiti parametrai nei buvo nurodyta konkurso sąlygose.
- Kilo įtarimų, kad rezultatas sutartas.

AR ESATE PATENKINTI UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS „VILNIAUS VANDENYS“ ORGANIZUOJAMŲ VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ PRETENZIJŲ NAGRINĖJIMU?

- 70% dalyvių neturėjo nuomonės, nes nėra teikę pretenzijos. Šis rezultatas yra labai teigiamas, parodantis vykdomų pirkimų kokybę.
- 22% dalyvių nors ir turėjo praktikos teikiant pretenzijas, bet yra patenkinti jų išnagrinėjimu ir galutiniu rezultatu. Tai rodo, jog priimami sprendimai pretenzijų nagrinėjime yra aiškūs ir nešališki. Tiekėjai pasitiki priimamais sprendimais.
- 8% dalyvių turėjo praktikos su pretenzijų nagrinėjimu ir galutiniu rezultatu yra nepatenkinti. Objektyviai įvertinti rodiklį sudėtinga, nes gali būti tik nuoskaudos dėl nepatenkintų nepagrįstų pretenzijų.

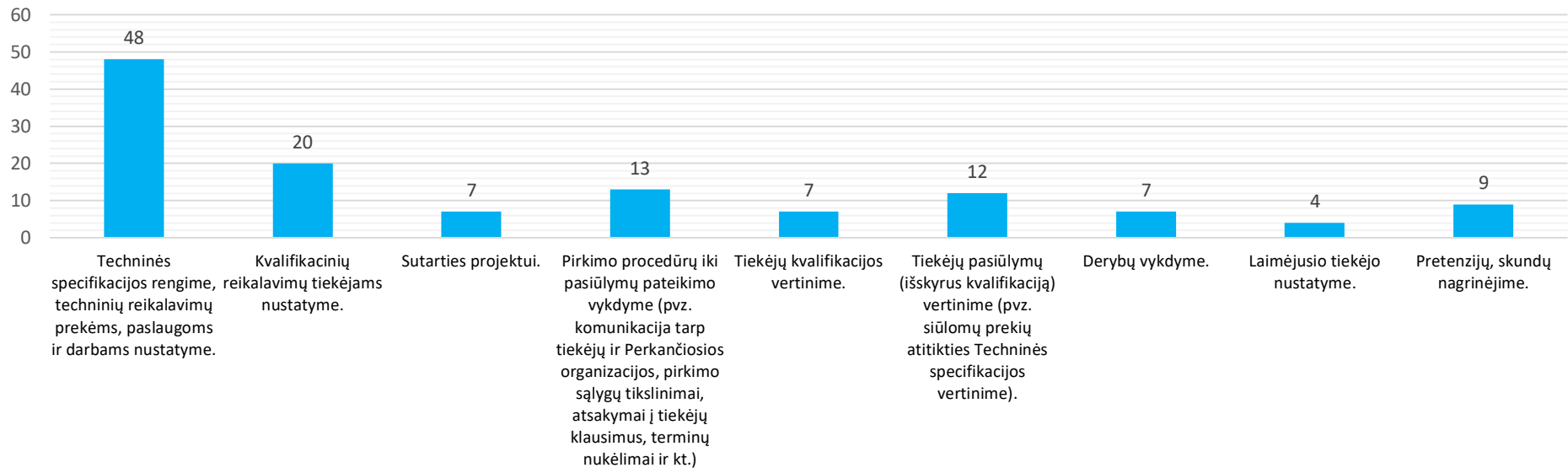
TIEKĖJŲ KOMENTARAI DĖL PRETENZIJŲ NAGRINĖJIMO

8% tiekėjų yra nepatenkinti pretenzijų nagrinėjimu ir jų argumentacija yra tokia:

- Pretenzijos nagrinėjamos neobjektyviai ir su nepakankama kompetencija.
- Pretenzijos nagrinėjamos tendencingai, nesilaikant reikalavimų.
- Neišsamūs atsakymai ir neobjektyvus nagrinėjimas.

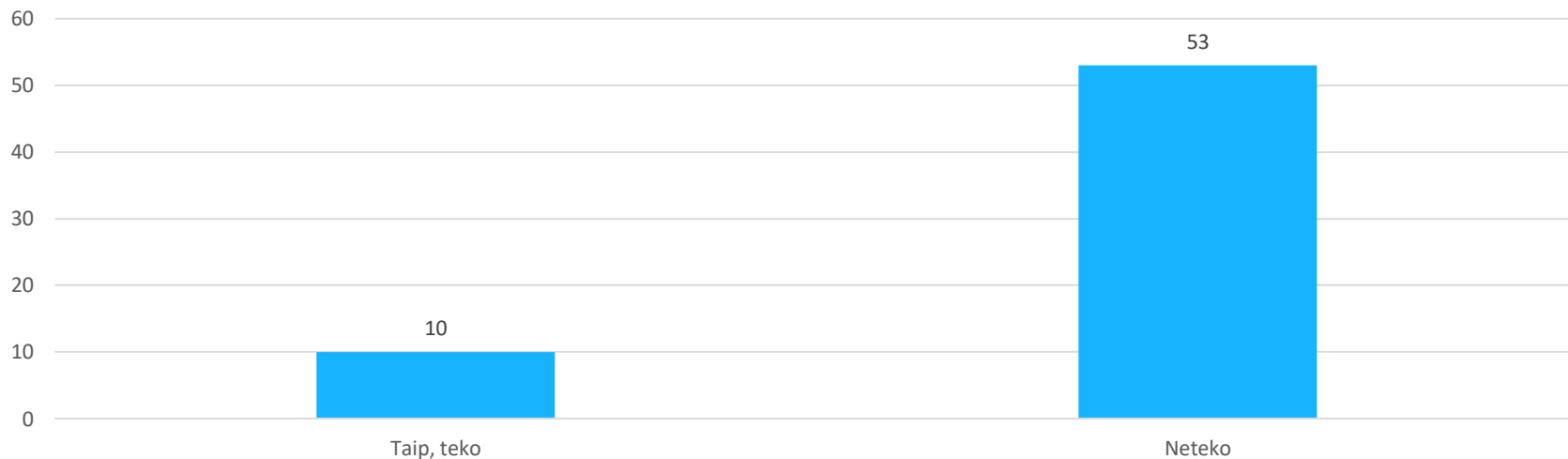
KAIP MANOTE, KURIOJE (-SE) VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ PROCEDŪRŲ STADIJOJE (-SE) IR / AR PIRKIMO DOKUMENTUOSE UŽDAROJI AKCINĖ BENDROVĖ „VILNIAUS VANDENYS“ TURĖTŲ SKIRTI DAUGIAU DĖMESIO?

- Pati aktualiausia ir jautriausia sritis yra Techninės specifikacijos rengimas. Tai yra ta pirkimo dalis, kuriai turėtų būti skiriama daugiausia dėmesio.
- Taip pat viena iš silpnų vietų yra kvalifikacijos reikalavimų nustatymas. Tai kita sritis į kurią reikėtų orientuotis, kad kvalifikacijos reikalavimai būtų formuojami aiškūs ir nepertekliniai, neribojantys dirbtinai konkurencijos.
- Kita stadija, kuriai reiktų daugiau skirti dėmesio – pirkimo procedūrų iki pasiūlymo pateikimo vykdymas.

AR TEKO SUSIDURTI SU ATVEJAIS, KAI REIKALAVIMAI SUFORMUOLUOTI TAIP, KAD TIKTŲ TIK VIENAM DALYVIUI?

84% tiekėjų nemano, jog formuluojami reikalavimai tik konkrečiam tiekėjui ir tik 16% galvoja, jog reikalavimai orientuoti tik į vieną tiekėją.

TIEKĖJŲ KOMENTARAI, KURIUOSE PIRKIMUOSE PASIRODĖ REIKALAVIMAI SUFORMULUOTI TIK VIENAM TIEKĖJUI:

- Teko, tačiau pateikus prašymą sąlygos buvo koreguojamos, kad galėtų dalyvauti daugiau tiekėjų.
- Pirkimo pavadinimo nepamenu, tačiau tai buvo pramoninės žarnos (Gumos gaminiai).
- Tai ne neigiama pusė, jei reikalingas konkretus įrenginys, kodėl jis negali būti aprašytas tiksliai, pakeitimas lygiaverčiu būtų didelė našta įmonei.
- Vilniaus miesto vandentiekio tinklo hidraulinio modeliavimo informacinės sistemos sukūrimo ir įdiegimo paslaugų pirkimas.

AR YRA TEKĘ GIRDĖTI, KAD KONKURSŲ DALYVIAI NEOFICIALIAI ATSILYGINTŲ UŽ GARANTIJAS LAIMĖTI KONKURSAŲ?

Net 94% tiekėjų netiki, jog iš anksto nustatomas laimėtojas ir tik vos 6% galvoja, jog neoficialiai atsilyginama už garantijas laimėti konkursą. Tai dar kartą parodo, jog tiekėjai yra linkę pasitikėti ir vertina teigiamai vykdomų pirkimų skaidrumą.

TIEKĖJŲ KOMENTARAI DĖL ĮVARDIJIMO PIRKIMŲ, KURIUOSE GALIMAI KONKURSO DALYVIAI NEOFICIALIAI ATSILYGINO UŽ GARANTIJAS LAIMĖTI KONKURSA:

- Elektros variklių pervyniojimas.
- Patikrinkite, kiek yra pas jus siurblių tiekėjų.

AR JUMS ŽINOMA / YRA TEKĘ GIRDETI APIE DRAUDŽIAMUS SUSITARIMUS TARP UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS „VILNIAUS VANDENYS“ PARTNERIŲ – TIEKĖJŲ / RANGOVŲ (KARTELINIAI SUSITARIMAI)?

97% tiekėjų nėra girdėję apie kartelinius susitarimus tarp tiekėjų. Tai parodo, jog tiekėjai sąžiningai konkuruoja, galimai nebandydami pasidalinti pirkimų.

AR UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS „VILNIAUS VANDENYS“ DARBUOTOJAI YRA REIKALAVĘ UŽMOKESČIO UŽ GALIMYBĘ SĖKMINGAI DALYVAUTI PIRKIME?

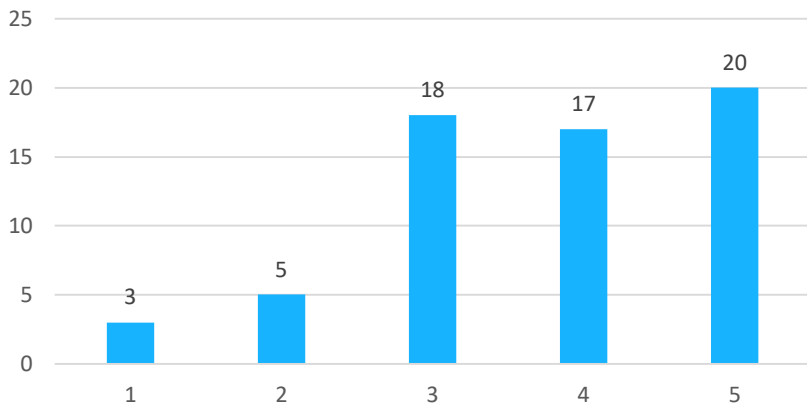

100% tiekėjų mano, jog įmonės darbuotojai dirba skaidriai ir nesiekdami asmeninės naudos.

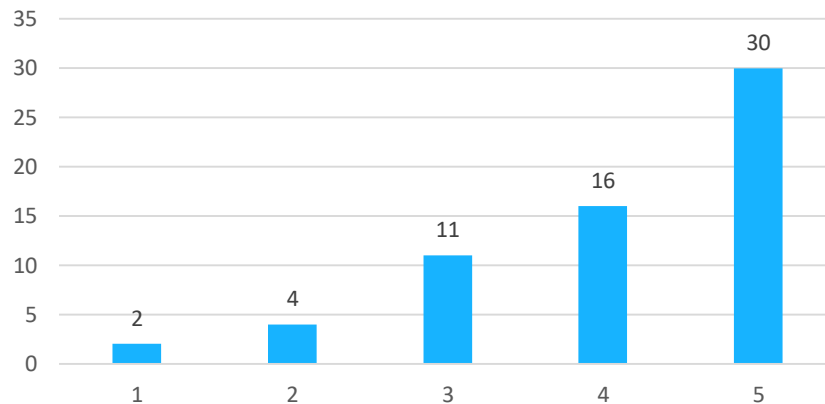

TEIGINIŲ ĮVERTINIMAS 5-BALĖJE SKALĖJE, KUR 1 BALAS – VISIŠKAI NEPRITARIU, 5 BALAI – VISIŠKAI PRITARIU.

Informacijos apie planuojamus vykdyti pirkimus Jums pakanka

Pirkėjas laiku ir išsamiai atsako į tiekėjo pateiktus klausimus

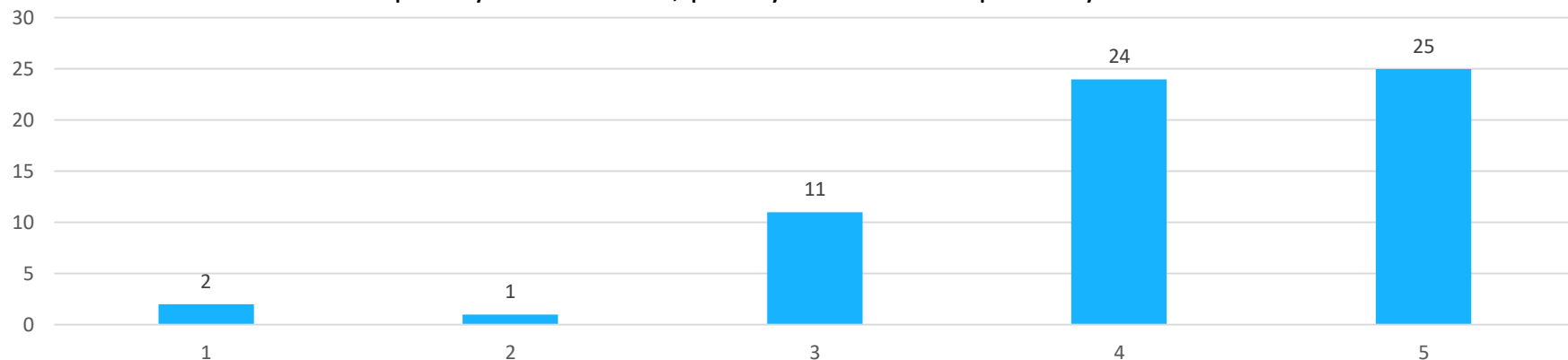

Iš pateiktų atsakymų matoma, jog tiekėjams pakanka informacijos apie pirkimus bei didžioji dalis tiekėjų patvirtino, jog atsakymai į klausimus yra išsamūs ir laiku pateikiami.

TEIGINIŲ ĮVERTINIMAS 5-BALĖJE SKALĖJE, KUR 1 BALAS – VISIŠKAI NEPRITARIU, 5 BALAI – VISIŠKAI PRITARIU.

Aiškiai pateikiama informacija apie įmonės priimtus sprendimus. Jeigu buvo prašoma tikslinti pasiūlymą – reikalavimai buvo suprantamai ir aiškiai pateikti. Jeigu buvo priimtas sprendimas dėl pasiūlymo atmetimo, pasiūlymo atmetimo priežastys buvo aiškios.

Iš atsakymų matoma, kad tiekėjams yra aiškūs priimti sprendimai, nekeltantys dvejonių, o prašymai patikslinti formuojami suprantamai.

TIEKĖJŲ KOMENTARAI DĖL PAPILDOMŲ GALIMŲ RIZIKINGŲ SRIČIŲ, Į KURIAS BŪTŲ GALIMA ATKREIPTI DĖMESĮ:

- Tiekėjų kvalifikacija.
- Turėtų būti išlaikytas teisinis lygiavertiškumas sutartyse, o nesurašant vien tik pirkėjo naudai, be to sutartys nėra koreguojamos. Įrašomas baudos nelygiavertės pirkimui.
- Į prekių kokybę.
- Suteikti galimybę dalyvauti pirkimuose daugiau dalyvių. Neruošti sąlygų vienam tiekėjui.
- Techninės užduoties atitikimas numatytam įgyvendinimo biudžetui.
- Nešališkas pasiūlymų vertinimas.

TIEKĖJŲ PASIŪLYMAI, KAIP GALIMA BŪTŲ PATOBULINTI PIRKIMŲ PROCESĄ, TECHNINIŲ SPECIFIKACIJĄ KOKYBĘ:

- Pasiūlymo galiojimo ir sutarties įvykdymo užtikrinimams leisti naudoti draudimo bendrovių laidavimus.
- Prieš pateikiant konkursą reikėtų išsianalizuoti kvalifikacinius reikalavimus, ar tokiam pirkimui jie iš vis taikytini (prašant atitinkamų pažymėjimų, ar atestacijos).
- Pirkimo dokumentuose pateiktose sutartyse (skirtinguose skyriuose) galima surasti bent po 3–4 punktus apie rangovui gresiančias baudas. Sukelkite bent informaciją apie baudas į vieną skyrių.
- Labiau įsigilinti į technines specifikacijas, t. y. surinkti informacijos, kuo įmanoma daugiau iš įvairių tiekėjų, ką tiksliai reikėtų įvertinti ir taip nusimatyti pirkimui skirtas lėšas. Rinkos analizę, kiek kainuoja tam tikros paslaugos, kurias norėtume įsigyti.
- Negalima suplakti reikalavimų pagal kelis gamintojus, nes dažnai tokios įrangos neegzistuoja. Įmonė turi būti atviresnė naujovėms. Atsakykit sau, kaip jūs galite augti techniškai ir technologiškai, kaip tiekėjai gali jums pateikti efektyvią, ilgaamžę įrangą, jei jūsų reikalavimai yra suformuoti prieš 5 m. ir daugiau.

TIEKĖJŲ PASIŪLYMAI, KAIP GALIMA BŪTŲ PATOBULINTI PIRKIMŲ PROCESĄ, TECHNINIŲ SPECIFIKACIJĄ KOKYBĘ (2):

- Sutarčių terminai turėtų būti logiški ir įvykdomi.
- Pirkimus planuoti aiškiai pagal esamą poreikį. Skelbti pirkimo planus, skelbti techninių specifikacijų projektus, konsultuotis su daugiau nei vienu tiekėju sudarant technines specifikacijas, skelbti rinkos konsultacijas.
- Panaikinti 10% pasiūlymo užtikrinimo baudą, nes garantuotų didesnę susidomėjimą. Aiškiai aprašyti garantines sąlygas.
- Sudėtingoms techninėms specifikacijoms parengti vis dėlto reikalingas specialistų indėlis. Sudėtingesniems projektams tikslinga techninės specifikacijos parengimą atskirti į atskirą projektą (pirkimą), kurį padėtų parengti profesionalai.

APKLAUSOS APIBENDRINIMAS

Apklauso rezultatai parodė stipriąsias puses:

- ✓ tiekėjai pakankamai teigiamai vertina „Vilniaus vandenų“ organizuojamų viešųjų pirkimų kokybę ir skaidrumą;
- ✓ tiekėjai pasitiki bendrovės profesionalumu vykdant viešuosius pirkimus.
- ✓ tiekėjai patenkinti bendrovės pretenzijų nagrinėjimu.

Apklauso rezultatai parodė silpnybes:

- ✓ tai techninių specifikacijų rengimas, informatyvumas bei tam tikrų techninių reikalavimų kėlimas;
- ✓ kvalifikacinių reikalavimų nustatymas;
- ✓ tam tikri pirkimo procedūrų vykdyme atsiradę neaiškumai ir netikslumai.

VEIKSMAI, KAIP SUVALDYTI TIEKĖJŲ ĮVARDINTAS SILPNYBES:

- 2019 metų vidiniai viešųjų pirkimų mokymai;
- Daugiau ir išsamiau atlikti rinkos konsultacijas;
- Techninės specifikacijos skelbimo prieš pirkimą praktika (Pvz.: pirkimams nuo 300 tūkst. EUR be PVM);
- Atnaujinta techninės specifikacijos forma ir išsamus metodikos parengimas, kaip tinkamai paruošti techninę specifikaciją.

